

ήλιον τῆς διδαχῆς, καὶ βρέχοντες τὰ ζωογόνα ὕδατα τῆς μαθήσεως εἰς ὅλας τὰς ψυχὰς τῶν ἰδίων συμπολιτῶν, διὰ τοῦτο μόνον, ὅτι ἐπιθυμοῦν τὴν κοινὴν ἀπάντων εὐδαιμονίαν. Τοιοῦτοι ἄνθρωποι ἐχρημάτισαν μεταξύ τῶν Ἑλλήνων ὁ Σωκράτης καὶ ἄλλοι πολλοὶ ὀλίγοι τινές· τοιοῦτοι ἐφάνησαν, κατὰ καιροὺς, καὶ μεταξύ τῶν ἄλλων ἔθνων, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ πολλὰ ὀλίγοι.—ΚΟΡΑΗΣ.

ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΣ.

Ἡ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΣ κατέχει ὡς τόπον Θεοῦ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου· καὶ μολοντί οἱ πονηροὶ δύνανται νὰ τὴν ἀμβλύνωσι καὶ νὰ τὴν καυτηριάσωσι, ποτὲ ὅμως δὲν ἰσχύουν ὅλως διόλου νὰ κατασιγάσωσιν ἢ καὶ νὰ ἐξαλειψώσιν αὐτήν. Ἡ δυσάρεστος αἴτη σύμβουλος ἐγκυρομένη ἐπιφέρει πολλάκις τρόπον εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἁμαρτωλοῦ διὰ τῶν ἐλέγχων καὶ ἀπειλῶν τῆς. Κατὰ μὲν τὴν ἡμέραν περικυκλούμενος ἀπὸ μωροῦς καὶ ἀσυνέτους φίλους, ἢ ὅλως διόλου ἐνασχολούμενος εἰς τὰ κοσμικὰ, εὐρίσκει διαφόρους τρόπους νὰ πνίγη τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως, ἢ τοιῦλάχιστον νὰ μὴ προσέχη εἰς αὐτήν· τὴν νύκτα ὅμως, ὅταν κεῖται εἰς τὴν κλίνην του, ὅταν γαληνεῖσι τὰ πάντα περὶ αὐτὸν, ὅταν τὸ σκότος καὶ ἡ μοναξία τὸν βιάζωσι νὰ παραδοθῆ εἰς ἰδίαν του σκέψιν, τὸ πᾶγμα τότε ἀλλάσσει παραπολὺ, τότε ἀκούεται ἡ ἀνεγειρομένη συνείδησις. Πάραυτα σύρει αὐτὴ τὸν ἁμαρτωλὸν ἐνώπιον τοῦ βήματος τῆς, καὶ ὡς κριτὴς τὸν ἐξετάζει, τὸν κρίνει, τὸν καταδικάζει, καὶ τὸν ἐπαπειλεῖ μὲ τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὰς ἁμαρτίας του παιδείαν. Εἰς μάτην προσπαθεῖ τότε ὁ ἄθλιος ν' ἀποφύγη τὴν βασανιστικὴν αὐτῆς μάστιγα, ἢ νὰ εἶρη καταφύγιον εἰς τὸν ἕπνον. Ὁ ἕπνος περὶ ἀπὸ τὰ ὀμμάτια του, καὶ αἱ ἁμαρτίαι του παρουσιάζονται εἰς αὐτὸν ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην, καὶ τὸ φορτίον τῶν ἐγκλημάτων γίνεται εἰς αὐτὸν βαρύτερον, ἕως οὗ, τελευταίον, πάσχει ὅτι καὶ ὁ ἀσεβὴς Βαλτάσαρ εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅτε ἶδε τὴν μυστικὴν χεῖρα γράφουσαν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ παλατίου του.—διαλύονται οἱ σύνδεσμοι τῆς ὀσφίος του, καὶ συγκροῦνται τὰ γόνάτα του.

Καταλαμβάνει δὲ ὅτι ἐξάπαντος πρέπει νὰ κάμη τι, καὶ γνωρίζων ὅτι ἡ προσευχὴ εἶναι χρέος, ἀρχίζει εὐθύς νὰ προσεύχεται. Προφέρει λοιπὸν ὀλίγας τινὰς λέξεις, ζητῶν ἔλεος, καὶ κάμη ὀλίγας ἀποφάσεις, καὶ ὑπόσχεται νὰ βελτιωθῆ· ἀπὸ δὲ τοιουτοτρόπως καθησυχάσῃ ὑπώσων τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεως, τέλος παραδίεται εἰς τὸν ἕπνον. Τὸ πρῶτ' ἐξυπνᾷ, χαίρων ὅτι βλέπει ἀκόμη τὸ λαμπρὸν φῶς τῆς ἡμέρας. Ἀλλὰ ποῦ αἱ ἀποφάσεις καὶ ὑποσχέσεις τῆς νυκτός; Φεῦ! Ἀσημονοῦνται πλέον, καὶ πάλιν αὐτὸς καταναλίσκει τὴν ἡμέραν εἰς τὰς μωρίας καὶ τὰς ἁμαρτίας του, ὡς πρότερον, καὶ τὴν νύκτα σύρεται εἰς τὴν κλίνην, νὰ μαστιγωθῆ πάλιν ἀπὸ τὴν συνείδησιν διότι παρέβη τὰς ὑποσχέσεις του, κάμη νὰ καθησυχάσῃ τοὺς ἐλέγχους

αὐτῆς μὲ ὑποκριτικὰς δεήσεις καὶ ἀποφάσεις, καὶ πάλιν νὰ τὰς καταπατήσῃ ὅλας, ὅταν ἐπιστρέψῃ τὸ φῶς.

Τί πρέπει λοιπὸν νὰ κάμη ὁ ἁμαρτωλὸς, ὅταν αἰσθάνεται τῆς συνειδήσεως τοὺς ἐλέγχους; Πρέπει νὰ προστρέχη εὐθύς εἰς τὸν Χριστὸν, διότι αὐτὸς 'σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.' Τί τὸ ἔφελος νὰ καθησυχάσῃ τις τὴν συνείδησιν του διὰ ὀλίγας μόνον στιγμὰς μὲ ὑποκριτικὰς ἀποφάσεις καὶ ὑποσχέσεις, ἐνῶ δὲν ἔχει τὴν κατὰ Θεὸν λύπην, ἣτις προξενεῖ μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν; Ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται, λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Εἰς μάτην ταρασσεται ὁ ἁμαρτωλὸς ἀπὸ τὴν μαστιγόνουσαν αὐτὸν συνείδησιν, ἂν δὲν προστρέχη εἰς τὸν μόνον Σωτῆρα ἡμῶν Χριστὸν. Ἐάν τις ἁμάρτη, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν Πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν, δίκαιον. Καὶ αὐτὸς ἰλασμός ἐστι περὶ τῶν ἡμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. Τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας.' Ἡ συνείδησις πρέπει νὰ ἦναι ὁ παιδαγωγὸς διὰ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸν Χριστὸν, ὥστε νὰ δικαιωθῶμεν διὰ τῆς πίστεως.

ΛΟΡΔΟΥ ΤΙΝΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΔΑΠΑΝΗΣ.—Ὡς πρὸς τὴν οἰκονομίαν, ἀς ἦναι μετρία ἢ φιλοξενία σου· ἀναλόγως τῆς καταστάσεώς σου, ἐφθονος μᾶλλον παρὰ φειδωλῆ, οὐχὶ ὅμως καὶ πολυδάπανος. Ποτὲ δὲν ἐγνωρίσα κανένα, ὅστις ἐπτώχυνεν ἀπὸ τράπεζαν εὐτακτον. Τινὲς ὅμως φθειρονται μὲ κρυπτὰ ἐλαττώματα, ἔπειτα δὲ κατηγορεῖται ἢ φιλοξενία των. Ἄλλ' ἐξόρισε τὴν βδελυρὰν μίσθην ἀπὸ τὸν οἶκόν σου, καθότι αὐτὴ βλάπτει μὲν τὴν υγιάν, δαπανᾷ δὲ πάμπολλα, καὶ δὲν κάμη οὐδεμίαν ἐπίδειξιν. Πρόσεχε μὴν ἐξοδεύης ὑπὲρ τὰ τρία τέταρτα τοῦ εἰσοδήματός σου, μήτε ὑπὲρ τὸ ἐν τρίτον αὐτῶν εἰς τὸν οἶκόν σου· καθότι τὰλλα δύο μόλις θέλουσιν ἐξαρκεῖν διὰ τὰ ἔκτακτά σου, τὰ ὅποια θέλουσιν πάντοτε παραπολὺ ὑπερβαίνειν τὰ τακτικά· ἀλλῶς, θέλεις ζῆσειν ὡς πτωχὸς ἐπαίτης, ἐνδεὴς πάντοτε.

ΟΡΘΟΤΑΤΑ λέγει κοινὴ τις παροιμία, Τόσον ἀξίζει ὁ ἄνθρωπος, ὅσον συλλογίζεται. Κατὰ τὸν σοφὸν διδάσκαλον Πησταλέζην, Τὸ συλλογίζεσθαι φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ γινώσκειν. Πάμπολλα ἐμπορεῖ τις νὰ βλέπῃ καὶ ν' ἀκούῃ, καὶ νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ μανθάνῃ· ἀλλ' οὐδὲν ἐξ αὐτῶν θέλει ποτὲ γνωρίσκειν, ἐκτὸς ἐκείνων ὅσα διελογίσθη,—ὅσα διαλογιζόμενος ἔλαμεν ἰδιοκτησίαν τοῦ νοός του. Ὑπερβαίνω λοιπὸν τὰ ὄρια, ἐάν εἶπω, ὅτι μόνον διὰ τοῦ συλλογίζεσθαι γίνεται ὁ ἄνθρωπος ἀληθῶς ἄνθρωπος; Ἀφαίρεσε τὸν διαλογισμόν ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν, καὶ τί μένει;

Οὐκ ἔστιται ἀνθρώποις ὑπερηφανία, οὐδὲ ὀργὴ θυμοῦ γεννήματα γυναικῶν.